

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Thomae Młodzianowski, Polonie, Societatis Jesu,
Prælectionum Theologicarum Tomus ...**

De Metaphysica, Logica, Octo Libris Physicorum, Generatione, Corruptione
Et Anima

Młodzianowski, Tomasz
Moguntiae Et Dantisci, 1682

Diff. 1. Quid nomine Logicæ Utentis veniat apud alios.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95667](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95667)

dictamina practica, quibus informatus intellectus, longè quàm ante, facilius, operationes rectas facere potest Rursus Logica Artificialis dividitur, in Actuale & Habitualement. Actualis est ipsa apprehensio, enunciatio, illatio. Habitualement autem Logica est Qualitas ex actibus Logicae nata, inclinans ad similitudinem actuum productionem.

Actualis deinde & habitualis dividuntur in Totalem & Partialem. Denique tam actualis quam habitualis Logica. Alia est Docens. Alia Utens. Docentem Græci Philosophi appellant Logicam avulsam ab omni materia: Utentem autem volunt esse immerfam materiae. Porro in re. Logica Docens, est quæ tradit præcepta de rectificatione operationum intellectus. Utens autem Logica, quid sit? variè variè explicant. Sit

DIFFICULTAS I.

Quid nomine Logicae utentis veniat apud alios.

EXPLICANT I. ALIQUI. *Quod Logica utens, sit habitus Logicae, inclinans intellectum, ad usum præceptorum Logicorum, in sola materia propria Logica.* Unde docent quod hæc Definitio Physica: Homo est compositum ex materia & forma, nullo modo pertineat ad Logicam utentem. Idem cum his sentiunt qui docent Logicam, nullo modo elicitive concurrere, ad actus aliarum scientiarum, sed tantum directive: Directive autem concurrere, est concurrere dando præcepta faciendi, sicut facit Magister, quando dicit, sic & sic formandos characteres. Elicitive autem concurrere, est concurrere coefficiendo, quod faceret Magister, una cum puero formando illos

Hæc Explicatio.

NON SATISFACIT I. Rogo enim quando sentimus facilitatem ab initio, circa objectum physicæ, definiendo, dividendo, enunciando &c. unde hæc facilitas oritur? hæc facilitas non potest referri in habitum physicæ, quia supponimus eum nondum nos habere. Ergo in Logicam utentem. Neque potest facilitare Physica, non enim ipse esset Logica, quia in modo facilitandi, cum Logica conveniret.

CONFIRMATUR. In materia Logica, id quod facilitaret ad usum præceptorum, est Logica utens. Ergo & in materia aliena, idem quod facilitabit, erit Logica utens.

RESPONDEBIS I. Disparitas est, quia neque Definitiones facit, neque Divisiones in materia aliena, Logica.

CONTRA EST. Hoc est petere principium, de hoc enim queritur. Deinde unde illa facilitas in usu præceptorum Logicae etiam in materia aliena?

RESPONDEBIS II. Facilitatem referri in ipsam directionem & in præcepta, in quibus nos frequenter exercemus.

CONTRA EST. Non potest hæc facilitas referri in Logica, circa usum præceptorum, in ipsam Logicam docentem, alias tolleretur distinctio inter illas, contra quam docemus. Ergo neque potest referri in materiis aliarum scientiarum.

RESPONDEBIS III. Disparitatem esse, quia si Logica utens, in materia aliena, inclinaret intellectum ad usum præceptorum Logicorum, tunc & esset Logica, & non esset, esset ut dicimus, non esset, quia circa alienum objectum, ultra suam abstractionem versaretur.

CONTRA EST. Concedo, quod circa alienum objectum versaretur tunc Logica utens; sed nego, quod non sub abstractione sibi debita, nego quod non sub ratione formali sibi competente, id est sub ratione rectificabilis operationis in usu.

NON SATISFACIT II. Hæc explicatio. Quia potest Logica utens rationem formalem, circa quam versatur, reperire in materiis aliarum scientiarum, quod ita probo. Ratio formalis Logicae utentis est rectitudo, in quantum est in usu, sed potest esse in usu rectitudo operationum in materiis aliarum scientiarum. Ergo potest in materiis aliarum scientiarum, esse ratio formalis, utentis Logicae.

DICES I. Logica est Ars. Ars non efficit suum objectum, sed ad illius effectum tantum potentiam dirigit. Ergo & Logica. Minor probatur, quia certe actus intellectus architecti, domum physicè non facit.

RESPONDETUR. Hoc argumentum multum probat. Probaret enim quod etiam in materia propria, his præceptis non utatur Logica, nam etiam tunc est Ars.

RESPONDETUR II. Negando Minorem. Probatio ejus est vera de effectis, quorum positio, pender à potentia condistincta, intellectus enim non ædificat sed manus. Falsum tamen id est in illis, quorum executio & directio, ab eadem potentia pender, nec oppositum probatur, intellectus autem dirigit & ponit suas operationes.

DICES II. Prudentia in actus aliarum virtutum, non nisi directive influit, Ergo & Logica utens.

RESPONDETUR. Negando Consequentiam. Quia in actibus virtutum quæ tales sunt, non invenit rationem suam formalem prudentia, quid enim commune est prudentiæ & paupertati? Rationem autem suam formalem in materiis aliarum scientiarum, invenit Logica.

RESPONDETUR II. Negando Antecedens & dicendo, quod actum v.g. fortitudinis, eliciat, & habitus fortitudinis, in quantum ille actus est erectio animi, & simul eliciat habitus

pru-

prudentiæ, in quantum actus fortitudinis, est conformis rectæ rationi, sed quia raro fit ut fortitudinis actus, etiam sub formali ratione prudentiæ, procedat in suo elici, ideo negati etiam potest Consequentia.

DICES III. Habitus Logicæ utentis non producit usquam ab actibus aliarum scientiarum. Ergo nec faciliat ad illos.

RESPONDETUR. negando Antecedens. In quantum enim actus scientifici v.g. physici, sunt per rationem formalem debitam objecto Physicæ, in tantum augent habitum physicum, in quantum verò sunt conformes dictaminibus Logicis, augent habitum Logicum. Logica etiam utens, non censetur dissimiles sibi producere actus, quando ad actus aliarum scientiarum concurrunt, quia elicit illos, in quantum sunt similes in rectitudine. Per hoc tamen non assero, quod actus utentis, producant actus aliarum scientiarum, Actus enim non producant physicè alios actus, sed hoc pertinet ad potentiam & ad habitum. Unde etiam non nisi ipse habitus utentis, concurrat ad actus aliarum scientiarum.

EXPLICANT II. Aliqui. *Logicam utentem, & cum his Oviedo. Quod sint omnes alie scientie, que utuntur præceptis Logicis*, ita ut Physica & Metaphysica, & Mathematica, in quantum in suis actibus, utuntur directione Logica, sint non tantum in ablativo casu utentes Logicâ, sed etiam in Nominativo, sint Logica utens. Probantq; Quia nihil obstat.

Hec explicatio

NON SATISFACIT I. Quia non potest dici utens Logica, quod non est Logica, sed alii habitus v.g. Physica, Metaphysica, non sunt Logica. Ergo neq; sunt utens Logica. Major Probat à Pari. Non potest dici animal rationale, quod non est animal. Ergo etiam non potest dici utens Logica, quod non est Logica. Ratio huius à priori est, quia membra dividenda totum aliquod potestativum, debent in recto participare divisum; cum ergo Logica dividatur in Utentem & Docentem, hæc membra dividenda, debent participare rationem huius divisi, quod est Logica. Hic discursus est ex Arriaga.

RESPONDETUR I. Quod divisum, si sit univocum, debeat participari à membris dividendis, ut cum à rationali & irrationali participatur ratio animalis; sed si divisum sit Analogum, nihil officiet, etiam si non participetur à membris dividendis, sic v.g. sanum, dividitur rectè in animal quod est sanum & in medicinam; quæ causat sanitatem, & in pulsus, qui est index sanitatis &c. Et ita inquit divisio Logicæ in Docentem & Utentem, est divisio totius potestativi Analogi.

CONTRA est, huius Analogi divisio ita dividitur à suis membris, ut semper prædicari possit sine addito de suis dividendis membris, quamvis cum alia & alia explicabilitate, & ita v.g. &

medicina dicitur sana, id est causa sanitatis; & pulsus dicitur sanus, id est index sanitatis. Ergo etiam & de dividendis suis membris, hoc est de Physica & Metaphysica, prædicari poterit sine addito, Logica.

RESPONDETUR II. Quod Physica & Metaphysica secundum substantiam non sit Logica, sunt tamen secundum formam artificialem Logicam.

CONTRA. Quia substantia Logicæ, est forma artificialis Logica. Ergo si physica & Metaphysica sunt Logica, secundum formam artificialem Logicam, erunt in substantia Logica: & sicut si aliquid entitatem alicujus haberet, rectè diceretur esse illud Ens, id enim deponit identitatem; ita si physica & Metaphysica, habent substantiam Logicam, hoc ipso sunt substantialiter Logica. Quod autem substantia Logicæ, sit forma artificialis Logica, colligitur ex eo, quia quid aliud est substantia illius? cum ipsas operationes per formam Logicam sibi determinet.

RESPONDETUR III. Quod Logica ut sic contineat sub se Metaphysicam & Physicam, & est genus ad illas, nihil enim aliud est, nisi artificium logicum.

CONTRA. Tum quia si Logica est genus ad alias scientias, tunc jam non erit universalissima scientia Metaphysica, utpote, contenta sub Logica, nec jam scientiæ abscedent sibi particulam Entis, quod est objectum Metaphysicæ, sed abscedent sibi particulam Logicæ. Tum quia videtur esse hæc responsio, contra communem Philosophiæ sensum, contra quem nulla evidenti ratione probatur, & in nostris principiis falsum est, quod ad illas scientias spectet illo artificio uti, sed utuntur aliæ scientiæ, ipsa Logica influente in aliarum scientiarum actus. Tum quia multa hic explicari deberent. Imprimis, ista Logica ut sic spectata, estne practica an speculativa? si practica, ergo & aliæ scientiæ ex hoc suo genere erunt practicæ, si speculativa, quomodo illa ipsa erit practica simpliciter? Explicari rursus deberet illa Logica, quæ est genus ad Metaphysicam, Physicam &c. vel est genus ad se ipsam, vel non est genus ad se ipsam: si est genus ad se ipsam, non erit jam hæc Logica, de qua quaeritur: an illa dici possit in recto de Metaphysica, quia hæc non est sibi genus, sed in se, certus modus sciendi: si non est genus ad se ipsam, cur cum sit conspecies generis huius, quod est scientia, evadit postea genus, suarum conspecierum. Quod autem de Deo, qui est quid universalissimum possit prædicari Ens reale, exinde habetur, quia ens reale non est conspecies Dei, sed semper genus, jam autem Logica, est conspecies Metaphysicæ.

NON SATISFACIT II. Non potest dici, quod utens securi, sit in recto utens securis, utens gladio, sit in recto utens gladius, neq; id exculari potest per ullam Analogiam. Ergo & aliæ scientiæ

† Ff

tia

tia utentes Logica, non possunt dici utens Logica.

RESPONDEAT. Dispar esse, quia securis non potest esse ratio analogica, respectu instrumenti ferri, & respectu manus utentis instrumento, sicut Logica ut sic, potest esse ratio analogica, respectu artis docentis, & respectu habitus definientis: stabit autem Analogia in similitudine artificii Logici & in dissimilitudine, quia in Logica forma illa invenitur activè, passivè in aliis scientiis.

CONTRA. Securis, non est Analogum quid ad manum utentem, ergo nec Logica est quid Analogum ad alias scientias, quæ ea utuntur. Hocq; ipsum negatur, formam Logicam inveniri in aliis scientiis passivè, quasi non Logica ad illos actus secundum artificium concurrat, quæ alia scientia utuntur.

NON SATISFACIT III. Neq; enim potest dici, quod Logica, sit Physica, quæ utens Logica. Ergo etiam non potest dici quod Physica sit utens Logica, quia sicut confunderetur ratio Logicæ, si de illa quomodocunque diceretur Physica, ita confunderetur ratio Physicæ, si de illa diceretur, quod sit utens Logica, non confunditur autem ratio Physicæ, quando de illa dicitur, quod utatur Logica, nam non confunditur ratio Logicæ, si dicatur esse instrumentum scientiarum, si dicatur esse Organum, quod idem est, ac quod Logica, utantur scientia.

DICES I. Actus externus humilitatis vocatur humilitas. actus externus prudentiæ vocatur prudentia, idq; idè, quia actus externi sunt Consummationes internarum virtutum. Ergo & scientia vocari possunt utentes Logica, quia sunt consummationes.

RESPONDETUR. Negando Consequentiam. Quia argumentum multum probat, si enim ex eo quia actus externus humilitatis vocatur humilitas, sequitur scientias utentes Logica, esse utentes Logicas; sequeretur etiam Dominum utentem servo, posse vocari servum utentem, scriptorem calamo scribentem, posse vocari calamum scribentem. Disparitas ergo in forma est, quia usus obtinuit, ut ea quæ habent honestatem derivatam ab actu interno, habentq; eandem formalitatem bonitatis, & sunt velut indicia eorum & signa, eandem honestatem participant, sicut participant & nomen; jam verò non habent eandem formalitatem Logica docens & utens. Et insuper, ea, quæ ad aliud per modum instrumenti comparantur, non solent vocari eodem nomine, ut patet in adlaris de servo, quem instrumentum animatum appellat Aristoteles, de fera, calamo & cæteris instantiis. Logica autem respectu aliarum scientiarum, habet se per modum instrumenti.

DICES IV. Quod recipit formam Logicam veluti quoddam sigillum, potest dici Logica passivè, adeoq; Logica utens, sed omnis definitio v.g. in materia aliarum scientiarum, est quod recipit formam Logicam, seu est usus principio-

rum Logicorum. Ergo. Major probatur, nam quod sit juxta regulas statua, seu quod recipit formam statua, vocatur statua, & sic de similibus.

RESPONDETUR. Argumentum multum probare, quia probat alias scientias & actus illarum, esse Logicam docentem; recipiunt enim formam Logicæ docentis, ita vel ita argumentandum esse. Vi ergo hujus, negatur minor. Deinde diximus alias, quod ad omnem actum scientificum, procedentem secundum regulas, influit ipsa Logica per se, quæ utuntur scientia; unde quod recipit formam Logicam ex influxu ipsius Logicæ proprio, est actus Logicæ utentis; sed nego hanc receptionem formæ Logicæ, haberi ab ipsismet aliis scientiis, consequenter nec illæ erunt, utens Logica. Addo etiam posito influxu proprio Logicæ utentis, prout condistinctæ ab omnibus aliis scientiis, actus illius non dicuntur Logica utens, sed actus Logicæ utentis, cujus oppositum ponit objectio.

Ex occasione hujus argumenti, confirmatur conclusio imprimis, ut scientia non esse Logica utentis transeat ad esse Logicæ utentis, debet dari sufficiens mutatio, usus autem principiorum, facit quidem ut dicantur illæ scientia utentes Logica, sed per quid transibunt ut dicantur Logica utens. Deinde videtur hæc quæstio esse de voce, & cum alia quæ utuntur, non dicantur ipsum illud, quo utuntur, nec hic id eliciendum. Instantia de statua pro nobis servit, nam etiam statua, non dicitur utens statuaria.

DICES V. Quamvis marmor secundum substantiam non sit statua Cæsaris, secundum talem figuram, est statua Cæsaris. Ergo & alia scientia, secundum talem usum Logicæ, erunt Logica utens.

RESPONDETUR. Marmor appellari statuam, usus habet, non habet autem usus, quod utens, dicatur illud quo utitur. Deinde quia marmor recipit in se formam statua, jam autem nulla scientia recipit in se formam Logicam, nec ullus actus, & sicut statua Cæsaris, non appellatur utens statuaria, ita nec scientia utentes Logica, possunt appellari, utens Logica.

EXPLICANT Alii III. Quod Logica utens sit habitus ex sequenti reflexione supra præcepta Logica genitus. Hæc explicatio

NON SATISFACIT. Aliud est reflexio, aliud usus, hic ergo habitus erit inclinativus ad reflexionem Logicam, non verò ad usum. Deinde potest esse usus Logicæ præceptorum sine ulla prævisa reflexione. Ergo reflexio, non est utens Logica. Probatur Antecedens. Potest aliquis descendere in usum præceptorum sine reflexione ad præcepta, sed per solum dictamen, informans intellectum, ut sic vel ita operetur.

DIFFICULTAS II.

Quid nomen Logica utentis venire debeat.

EXPLICATUR tandem ratio utentis logica. Quod sit habitus Logica inclinans intellectum, ad